

Psikolojik İlk Yardım

Eğitimin Amacı

- Afetzedelere yönelik Psikolojik İlk Yardım bilgisini uygulayabilme
- Psikolojik İlk Yardım Temel Bilgilerini Kavrayabilme
- Müdahale temel prensiplerinin anlaşılması

Afetlerin Olumsuz Psikolojik Sonuçları

- Psikiyatrik sorunlar
- ‘Anormal’ yas

Ruhsal Travma

Bir ya da daha çok tehdit edici ve rahatsız edici travmatik olaya karşı verilen kişisel tepki ve deneyimdir.

- ✓ Olay beklenmedik ve anidir,
- ✓ Birey savunmasızdır,
- ✓ Önlemek için hiçbir şey yapılamaz

Travmatik olaya karşı gösterilen tepkiler:

Anormal bir olaya gösterilen normal tepkilerdir.

Ruhsal Travma Kaynakları

Doğal afetler

Fiziksel saldırı

Cinsel saldırı

Mülk kaybı

Fiziksel kayıp

Suç olayları

Ölüm sonucu kayıp

İlişki kaybı

Bir trajediye şahit olma

Tehlike altında olmak

Mevki kaybı

Ruhsal Travma Aşamaları

Şok

Tepki

Yeniden değerlendirme

Uyum

Şok

Savaş ya da kaç tepkisi

Adrenalin salgılama, kalp atışlarının sıklaşması, vücudun stres karşısında verdiği diğer tepkiler

Mantıklı düşünme ve hareket becerisinin azalması kendini kaybetme

Yaşadıklarına inanamamak, bunların bir rüya olduğunu düşünmek

Duygusal karmaşa (heyecan, gerginlik, sinirlilik, öfke, bunalma, çaresizlik)

Tepki aşaması

Durumdan kaçınma

Rüyalar ve kabuslar

Gerginlik, korku

Artan huzursuzluk, kendini toplumdan dışlama ve depresyon

Hayatta kalmaya çalışma, suçluluk ve yas gibi duygularla kaplı olmak

Yeniden Değerlendirme

Tepki aşamasında verilen tepkilerin daha düşük şiddette devamı

Günlük hayata ilginin artması

Gelecekle ilgili planlara aktif katılım

Uyum

Bireyin bu yaşamı kabullenmesi

Gelecekle ilgili uzun vadeli planlar yapabilir hale gelinmesi

---

Kayı kabullenmenin
yolu...

yas tutmak...

A solid blue horizontal bar at the bottom of the slide.

İnsanlar neden farklı yas tepkileri verirler?

Ölen insanla geçmiş ilişki
Yas tutan kişinin geçmiş yaşantısı
Ölen kişinin yaşı
Kaybın ani olup olmaması
Ölen kişinin ölüm şekli
Kültür

PSİKOLOJİK İLK YARDIM

KRİZ SONRASINDA ATILMASI GEREKEN İLK
ADIM

Nedir??

İhtiyaç ve kaynak değerlendirmesi ile başlayan

Etkilenen kişilerin duygularını ve yaşadıklarını ifade etmelerine olanak vererek rahatlamalarını sağlayan

Temel psikolojik bilgilerin etkilenen kişilere iletilmesi aracılığıyla kişilerin yaşadıklarını, hissettiklerini anlamlandırmalarına yardımcı olan dinleme, destekleme, anlama ve yardımcı olma etkinlikler bütünüdür.

**Psikolojik ilk yardım için doktor
olmanız gerekmez...**

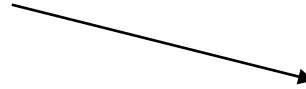
Psikolojik ilk yardımın 5 adım vardır:

Psikolojik ilişki kurmak

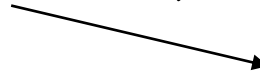
Problemin boyutlarını araştırmak

Olası çözümleri araştırmak

Somut adımlar atılmasına yardımcı olmak

İzlemek

Psikolojik İlişki Kurmak

Amaç: Desteklendiğinin
hissettirilmesi, duygusal yoğunluğun
azaltılması, problem çözme
becerilerinin canlandırılması

Doğrular:

Konuşmayı sağlamak, davet
Durum ve duyguların dinlenmesi
Fiziksel temas
Anlaşıldığının belirtilmesi

Yanlışlar:

- Başka hikayenin (kendi hikayemizin) anlatılması
- Durum ve duygunun göz ardı edilmesi
- Yargılamak- taraf tutmak

Problemin boyutlarının araştırılması

Amaç: Acil olan-olmayan gereksinimlerin belirlenmesi

Doğrular:

- Geçmişten gelen riskleri belirlemek, bugünü sorgulamak, yakın geleceği planlamak
- Açık uçlu soru sormak, olayı anlaşılır kılmak
- Hayati tehlikenin değerlendirilmesi

Yanlışlar:

- Kapalı uçlu soru sormak
- Farazi konuşmak, müdahale dilini halka indirmeden sohbete girmek
- Tehlike işaretlerini görmezden gelmek

Olası çözümlerin araştırılması

Amaç: Çözümlerin saptanması

Doğrular:

- Bu ana kadar yapılanlarının sorulması,
- Yapılabileceklerin araştırılması, alternatiflerin sunulması,
- Yeni davranış / yeni tanım / dış yardım / çevre değişikliği
- Öncelikleri belirlemek

Yanlışlar:

- Sınırlı görüş ile yetinmek
- Engellerin araştırılmaması

Somut adımların atılmasına yardımcı olmak

Amaç: Acil gereksinimlere acil çözümler uygulamak

Doğrular:

- Hayati tehlikenin önlenmesi
- Birey kendi davranışlarını yönlendirebilecek güçte ise:
  - Destekleyici yaklaşımBirey kendi davranışlarını yönlendirebilecek güçte değilse:
  - Yönlendirici yaklaşım
- Kısa dönem amaçları belirlemek

Yanlışlar:

- Herşeyi birden çözme girişimi
- Bağlayıcı uzun vadeli hedefler belirlemek
- Çekingen olmak

İzleme

Amaç: Acil hedeflere ulaşıldığından emin olmak, acil olmayanlara odaklanmak

Doğrular:

- İzleme için anlaşmanın yapılması
- Yapılanların değerlendirmek

Yanlışlar:

- Detayları havada bırakmak bunları kişinin kendisinin yapacağını varsaymak
- Değerlendirmeyi başkasına bırakmak

Afetten Etkilenenlerle İletişim Kurarken Rehberlik İlkelerini Uygulayın:

- Eğer kişi deneyimleri hakkında konuşmak istiyorsa dinleyin.
- Zarar vermemeye özen gösterin, ilişkilerinizi istismar etmeyin.
- Bağımlılık yaratmayın.
- Kişinin yeniden kendine saygı duymasını sağlayın.
- Kendinizi karşınızdakinin yerine koyarak anlamaya çalışın.
- Duyarlı olun, ilgi gösterin.

-
- Yardımcı/ kolaylaştırıcı olun.
  - Bakım değil, yardım sunun.
  - Açık, net ve anlaşılır olun.
  - İçten davranın, güven verin.
  - Saygı duyun, yargılamayın.
  - Olumlu yaklaşın.
  - Tarafsız olun.
  - Pratik olun, olanaklar konusunda gerçekçi olun.
  - Yetenekleriniz abartmayın.

Yönlendirme

Kişinin acil dönemde gösterdiği tepkiler uzun süre devam ediyorsa;

Kişi günlük aktivitelerini sürdüremiyorsa;

Kişiye yardımcı olamadığınızı düşünüyorsanız bir ruh sağlığı profesyoneline yönlendirmelisiniz.

AFETZEDELERLE ETKİLİ İLETİŞİM

Öfkeli Afetzedeye Nasıl Yardımcı Olabiliriz?

Öfkeli Bir Afetzedede Karşısında Yapılması Gerekenler?

Sakin kalmak

Saygı duymak

Aktif dinlemek

Dikkatle dinlemek

**Öneri verirken
dikkatli olmak**

**Öfke uyandıran
noktaları belirlemek**

Öfkeli Bir Afetzedede Karşısında Yapılmaması Gerekenler?

Onun yaşadığı öfkeyi kişisel olarak üzerinize alınmayın. Şunu unutmayın: Karşınızdaki kişinin öfkesi size yönelmiş bile olsa sizinle ilgili değildir. Kişi hayatındaki herhangi bir duruma ya da sizin temsil ettiğiniz bir kişiye ya da kuruma öfkeliidir.

Karşınızdakine asla, *“Sinirlenmeyin../Sinirlenmeye ne gerek var..”* demeyin.

Tartışmaya girmeyin.

Eğer o şaka yapmıyorsa, şaka yapmaya kalkışmayın. Konuyu espri ile hafifletmeye çalışmayın.

**Ağlayan Afetzedeye
Nasıl Yardımcı Olabiliriz?**

**Sessiz Afetzedeye
Nasıl Yardımcı Olabiliriz?**

TEŞEKKÜRLER